

VAPURDA

Uğur DEMİRCAN

Aşevi kuyruğundaki yoksullar gibi bekliyordu insanlar iskelede vapura çıkan kapının açılmasını. Parasını ödedikleri kartlarıyla biraz önce turnikeden geçenler kendileri değildi sanki. Sürgülü kapının camına yapışmış hâlde bekleyen bu biçare kalabalığın içinde, ortalarda bir yerdedim. Vapur yanaşıp da içindeki tüm yolcular inince bir görevli bizim kapıyı açtı, hücum ettik vapura. Dar, demir merdiveni tırmanıp üst kata çıktım.

Vapurun bu üst katında, ortadaki koltuklara otururum hep. Kenardakileri, şehre yeni gelmişlere, turistlere ya da fotoğraf meraklılarına bırakmak lazım diye düşünürüm. Ayrıca düşündüğünüz zaman, ortadaki koltuklar denize bakar asıl; kenardakilerin yönü içeri doğrudur.

Çay ve portakal suyu satan adam da önümden geçtikten sonra, az evvel aldığım dergiye göz atmaya başladım. Adı duyulmamış pek çok yazarın öyküleri vardı içinde. Sahafta incelediğim o eski edebiyat dergilerini ve onlara acemice yazılar yazmış, şimdinin büyük yazarlarını düşündüm. Bunlardan hangileri gelecekte usta olarak bilinecekti acaba?

Bu esnada, arkamdaki koltukta, sırt sırta oturduğumuz insanların arasında, bir sohbet başladı ki elimdeki dergiye yoğunlaşmamı engelleyecek kadar ilginç geldi bana konuşmaları.

İki erkek sesiydi. Ayıp olmasın diye dönüp yüzlerine bakamadım ya da belki de konuşmayı kesmelerinden korktum, bilmiyorum. Orta yaşa yakın, belli ki okumuş etmiş, konuşmayı bilen insanlardı. Sadece seslerinden ancak bu kadar çıkarımda bulunabilirdim zaten.

“İşe yarar tek yerimiz gözlerimiz belki de.” diyordu içlerinden biri. Puslu bir sestti.

Diğerinin “neden” diye sormasını bekledi sanki ve ses gelmemesine rağmen sormuş gibi cevapladı:

“Gözlerimizde kapak var çünkü. Kapatıp, bugünü görmemeyi başarıyoruz.”

“Bugünde ne var ki görmek istemediğin?”

“Yanlış insanlar var mesela. Bir vesileyle tanıştığımız, tanımak zorunda kaldığımız... Faydasız, hatta bize zarar veren insanlar. Sonra tanık olmak zorunda kaldığımız seviyesiz, saçma sapan olaylar ve daha nice; kapakları indirince yoklar. Bunları görmemek gibi bir şansımız var, anlayacağın.”

“İşe yarar tek yerimiz gözlerimiz, dedin. Peki ya diğerleri?”

“Diğerleri...” dedi ve birkaç saniye düşündü. Önümdeki çocuk martılara simit atmaya çalışıyordu bu esnada. Babasının her attığı martılar tarafından kapılırken çocuğun attıkları denize düşüyordu. Çocuktaki hayal kırıklığını ben oturduğum yerden görebiliyordum, babası göremiyordu. Babası, ondan da çocuk olmuştu artık. Ağzı kulaklarında, simit parçaları atıyordu çılgınca.

“Kulaklar.” dedi beriki. “Kulaklar kendini kapatamıyor örneğin.”

“Kulağı niçin kapatma ihtiyacı hissedelim ki?”

“Kulaklar her şeyi duyuyor dostum. Dışarıda duyduğun sesleri hiç düşündün mü? Bir insan sesi, caddeden gelen bir gürültü, geçen arabalardan yükselen bir şarkı mesela, geçmişten bir anıyı canlandırıyor istemediğimiz hâlde.”

“Sen nostalji seven adamsın. Anıları canlandırması iyi değil mi?”

“Nostalji demek, filtrelili anı demektir aslında. Sadece iyi anılar canlanınca nostalji olur onun adı. Hatırlamak istemediklerine böyle afili bir isim bile koymamış insanoglu. Yok saymış demek ki tümüyle.”

“Düşününce mantıklı geliyor söylediklerin.”

“Ama düşünmemeyi tercih ediyorsun değil mi?”

Gülüştüklerini, sırtıma değen tahta koltuğu titreştirmelerinden anladım. İyi dost olmalıydılar.

“Bak mesela, burun da öyle.”

“Allah aşkına burundan ne istiyorsun?”

“İstemediğimiz şeyleri koklamamayı tercih edebiliyor muyuz? Hayır! Kapanmıyor burun delikleri de kendi kendine!”

“Kapanmayınca ne oluyor?”

“Ne bileyim bir sıcak ekmek kokusu, ansızın rüzgârla geliveren hoş bir parfüm... O da çok şey hatırlatıyor insana. Yine geçmişten.”

“Sabahtan akşama yetmişlerden, seksenlerden şarkılar dinleyen adam-sın, geçmişten bu kadar çekindiğini sanmazdım.”

“Gariptir, içinde yaşadığımız halde ‘bugünden saklanabiliyorken artık geride kaldığı düşünülen geçmişten kaçamıyoruz. O gelip bizi buluyor.”

Bir müddet sustular. Öteki yine bir şey soracak sandım. Sormadı. Belki de bu konuşmayı benim kadar ilgiyle takip etmiyordu. Gözlerim ufuktaki küçük teknelere bakarken zihnim arkamdaki konuşmayla meşguldü. Vapur Karşıyaka’ya yaklaşırken sessizliği beriki bozdu yine:

“Bir de ‘gelecek’ var ki gerçekten var mı yok mu orası bile belli değil.”

“Nasıl belli değil?”

“Onu görmemizi, duymamızı, koklamamızı ya da bilmemizi sağlayacak bir organ ya da gerecimiz yok.”

“Hı hı!”

Bu son ünleme, ötekinin artık dinlemediğini mi gösteriyordu yoksa diğer pek çok yolcu gibi elindeki akıllı telefonuyla mı ilgileniyordu, anlamam mümkün değildi.

Yolcular birer ikişer kapıya ilerlemeye başlamıştı. Son bir kez de olsa nasıl insanlar olduklarını görebilmek için başımı arkaya çevirdim. Benim iki konuşmacı kalkmışlar, kol kola girmişler, dengelerini sağlamaya çalışarak merdivene yönelmişlerdi. Yüzlerini göremedim. Dar, demir merdivenden inip kalabalığa karıştılar.

Vapurun son yerleşme manevrasını yaptığını belirten sarsılmayı da hissedince kalktım. Merdivenlerden inerken az önceki çocuğu gördüm. Bir eliyle babasının elini tutmuştu. Diğer eliyle de yarım simidi sıkıyordu. Martılardan umudu kesip kendine ayırmıştı.

Deminki adamın söyledikleri doğrudu galiba. Bu çocuk da bana; otuz yıl kadar önce, yine böyle bir vapurla Karşıyaka’ya geçişimizi hatırlatmıştı babamla. İlk ve sondu. Elimle demirlere tutunup kapattım göz kapaklarımı. Kapatmazsam ağlayacağımdan korkmuştum.